

PURVIS PRZECIWKO PARLAMENTOWI

WYROK SĄDU (czwarta izba)

z dnia 18 października 2011 r.*

W sprawie T-439/09

John Robert Purvis, zamieszkały w Saint-Andrews (Zjednoczone Królestwo), reprezentowany przez adwokatów S. Orlandi, A. Coolena, J.N. Louisa oraz É. Marchala,

strona skarżąca,

przeciwko

Parlamentowi Europejskiemu, reprezentowanemu początkowo przez H. Krücka, A. Pospíšilovą Padowską oraz G. Corstensa, a następnie przez N. Lorenza, A. Pospíšilovą Padowską oraz G. Corstensa, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot stwierdzenie nieważności decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 7 sierpnia 2009 r. odmawiającej skarżącemu możliwości otrzymania części uzupełniających dobrowolnych świadczeń emerytalnych w formie wypłaty kapitału,

* Język postępowania: francuski.

SĄD (czwarta izba),

w składzie: I. Pelikánová (sprawozdawca), prezes, K. Jürimäe i M. van der Woude, sędziowie,

sekretarz: K. Pocheć, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 29 marca 2011 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

- ¹ Prezydium Parlamentu Europejskiego (zwane dalej „Prezydium”) jest organem Parlamentu Europejskiego. Zgodnie z przepisami art. 22 ust. 2 regulaminu Parlamentu, zatytułowanego „Kompetencje Prezydium”, w brzmieniu mającym zastosowanie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy (Dz.U. 2005, L 44, s. 1) Prezydium podejmuje między innymi decyzje finansowe, organizacyjne i administracyjne w sprawach dotyczących posłów do Parlamentu Europejskiego (zwanym dalej „posłami”).

- 2 Na tej podstawie Prezydium przyjęło przepisy dotyczące zwrotu kosztów oraz diet posłów (zwane dalej „przepisami ZKDP”).
- 3 W dniu 12 czerwca 1990 r. Prezydium wydało przepisy dotyczące uzupełniającego (dobrowolnego) systemu emerytalnego posłów (zwane dalej „przepisami z dnia 12 czerwca 1990 r.”), znajdujące się w załączniku VII do przepisów ZKDP.
- 4 Przepisy z dnia 12 czerwca 1990 r. w brzmieniu obowiązującym w marcu 2009 r. stanowiły w szczególności:

„Artykuł 1

1. Do czasu przyjęcia jednolitego statutu posła, niezależnie od uprawnień emerytalnych, o których mowa w załącznikach I i II, każdy poseł do Parlamentu Europejskiego, który odprowadzał składki do dobrowolnego systemu emerytalnego przez okres co najmniej dwóch lat, nabywa, po zaprzestaniu pełnienia urzędu, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ukończy 60 lat, prawo do dożywotniej emerytury.

[...]

Artykuł 2

1. Emerytura wynosi 3,5% z 40% wynagrodzenia podstawowego sędziego Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich za każdy pełny rok sprawowania mandatu poselskiego oraz 1/12 tej kwoty za każdy pełny miesiąc.

2. Maksymalny wymiar emerytury wynosi 70% (minimalny wymiar wynosi 10,5%) z 40% wynagrodzenia podstawowego sędziego Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

3. Emerytura obliczana i wypłacana jest w euro.

Artykuł 3

Byli posłowie lub posłowie, którzy złożyli mandat przed ukończeniem 60 lat, mogą zażądać, by wypłacanie emerytury rozpoczęto niezwłocznie, w dowolnej chwili w okresie między wygaśnięciem ich mandatu a ukończeniem przez nich 60 lat, pod warunkiem ukończenia 50 lat. W wymienionym przypadku wysokość emerytury równa jest kwocie obliczonej zgodnie z art. 2 ust. 1, pomnożonej przez współczynnik obliczany w zależności od wieku posła w chwili, gdy rozpoczął pobierać emeryturę, według zamieszczonej poniżej tabeli [...].

Artykuł 4

(wypłata części emerytury w formie wypłaty kapitału)

1. Maksymalnie 25% uprawnień emerytalnych obliczonych zgodnie z art. 2 ust. 1 może zostać wypłacone posłom, którzy są lub byli objęci dobrowolnym systemem emerytalnym, w formie kapitału.

2. Wyboru skorzystania z tej możliwości należy dokonać przed rozpoczęciem wypłaty świadczeń i jest on nieodwołalny.

3. Z zastrzeżeniem maksymalnej kwoty określonej w ust. 1 wypłata kapitału nie ma wpływu na uprawnienia do świadczeń rentowych pozostałego przy życiu małżonka lub pozostających na utrzymaniu dzieci osoby objętej systemem ani nie zmniejsza ich uprawnień rentowych.

4. Wypłata kapitału obliczana jest w zależności od wieku posła w chwili rozpoczęcia pobierania emerytury, według zamieszonej poniżej tabeli [...].

5. Kapitał obliczany i wypłacany jest w euro. Wypłaty dokonuje się przed pierwszą wypłatą świadczenia emerytalnego.

[...]"

- 5 Uzupełniający fundusz emerytalny powstał wraz z utworzeniem przez kwesorów Parlamentu Europejskiego stowarzyszenia o celach niezarobkowych „Fonds de pension – députés au Parlement européen” [fundusz emerytalny – posłowie do Parlamentu Europejskiego] (zwanego dalej „stowarzyszeniem”), które z kolei założyło spółkę inwestycyjną o kapitale zmiennym prawa luksemburskiego pod nazwą „Fonds de pension – Députés au Parlement européen, Société d’Investissement à Capital Variable” [fundusz emerytalny – posłowie do Parlamentu Europejskiego, spółka inwestycyjna o kapitale zmiennym] (zwaną dalej „SICAV”), której powierzono techniczne aspekty zarządzania inwestycjami.
- 6 Statut posła do Parlamentu Europejskiego uchwalony został w drodze decyzji Parlamentu 2005/684/WE, Euratom z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. L 262, s. 1, zwanej dalej „statutem posła”) i wszedł w życie w dniu 14 lipca 2009 r., czyli w pierwszym dniu urzędowania parlamentu siódmej kadencji.

- 7 Statut posła ustanowił ostateczny system emerytalny dla posłów europejskich, zgodnie z którym nabywają oni prawo do emerytury bez opłacania składek w chwili ukończenia 63 lat.
- 8 Statut posła zawiera przepisy przejściowe dotyczące uzupełniających emerytur. Artykuł 27 statutu stanowi w tym względzie:

„1. Ustanowiony przez Parlament Europejski dobrowolny fundusz emerytalny, w związku z którym posłowie i byli posłowie nabyli już prawa lub są w trakcie ich nabywania, będzie nadal utrzymany dla tych posłów po wejściu w życie niniejszego statutu.

2. Nabyte prawa i uprawnienia pozostają w pełni w mocy. Parlament może ustalić zasady i warunki nabywania nowych praw.

3. Posłowie, którzy otrzymują wynagrodzenie [ustanowione statutem], nie mogą nabywać nowych praw i uprawnień w uzupełniającym funduszu emerytalnym.

4. Posłowie wybrani po raz pierwszy po wejściu w życie niniejszego statutu nie mogą korzystać z tego funduszu.

[...]”

- 9 W drodze decyzji z dnia 19 maja i 9 lipca 2008 r. Prezydium uchwaliło przepisy wykonawcze do statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. 2009, C 159, s. 1, zwane dalej „przepisami wykonawczymi”). Zgodnie z art. 73 przepisów wykonawczych weszły one w życie w dniu wejścia w życie statutu posła, tj. w dniu 14 lipca 2009 r.

- 10 Artykuł 74 przepisów wykonawczych stanowi, że z zastrzeżeniem przepisów przejściowych przewidzianych w tytule IV przepisy ZKDP zostają uchylone z dniem wejścia w życie statutu posła.
- 11 Artykuł 76 przepisów wykonawczych, zatytułowany „Uzupełniające świadczenie emerytalne”, stanowi:

„1. Uzupełniające (dobrowolne) świadczenia emerytalne przyznawane zgodnie z załącznikiem VII przepisów ZKDP są nadal wypłacane na podstawie tego załącznika osobom, którym świadczenie to przysługiwało przed dniem wejścia w życie statutu [posła].

2. Prawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie statutu [posła] na podstawie wyżej wymienionego załącznika VII stanowią prawa nabyte. Stosuje się do nich przepisy tego załącznika.

3. Nowe prawa po wejściu w życie statutu [posła], zgodnie z wyżej wymienionym załącznikiem VII, mogą być nadal nabywane przez posłów wybranych w 2009 r.:

- a) którzy byli posłami w którejś z poprzednich kadencji; oraz
- b) którzy już nabyli lub byli w trakcie nabywania praw w uzupełniającym systemie emerytalnym; oraz

- c) w odniesieniu do których państwo członkowskie, w którym zostali wybrani, przewidziało odstępstwo zgodnie z art. 29 statutu [posła] lub którzy, zgodnie z art. 25 tego statutu, z własnego wyboru pozostali przy systemie krajowym; oraz

- d) którzy nie mają uprawnień do emerytury krajowej lub europejskiej z tytułu wykonywania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego.

4. Składki na uzupełniający fundusz emerytalny są opłacane przez posłów z ich prywatnych funduszy”.

¹² W dniu 9 marca 2009 r., w następstwie stwierdzenia pogorszenia się stanu finansów uzupełniającego funduszu emerytalnego, Prezydium podjęło decyzję o:

- „utworzeniu grupy roboczej [...] w celu zorganizowania spotkania z przedstawicielami zarządu funduszu emerytalnego w celu dokonania oceny sytuacji;

- [...] zastosowaniu środka tymczasowego i zapobiegawczego, polegającego na zawieszeniu ze skutkiem natychmiastowym możliwości stosowania art. 3 i 4 załącznika VII do przepisów ZKDP;

- [...] przeglądzie środków zapobiegawczych przez Prezydium na kolejnym posiedzeniu, w świetle ustaleń faktycznych oraz wyników spotkań i ustaleń grupy roboczej”.

- 13 W dniu 1 kwietnia 2009 r. Prezydium podjęło decyzję o nowelizacji przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. Zmiany polegały w szczególności na zastosowaniu następujących środków:
- podwyższenia ze skutkiem od pierwszego dnia urzędowania parlamentu siódmej kadencji – tj. od dnia 14 lipca 2009 r. – wieku emerytalnego z 60 do 63 lat (art. 1 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r.);
 - zniesienia ze skutkiem natychmiastowym możliwości wypłaty części uprawnień emerytalnych w formie kapitału (art. 3 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r.);
 - zniesienia ze skutkiem natychmiastowym możliwości wcześniejszej emerytury po ukończeniu 50 lat (art. 4 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r.).
- 14 Jako uzasadnienie tych środków Prezydium podało, w motywach pierwszym i drugim decyzji z dnia 1 kwietnia 2009 r., istotne pogorszenie się stanu funduszu emerytalnego z powodu trwającego kryzysu finansowego i gospodarczego, a także perspektywę, że po wejściu w życie statutu pośła w lipcu 2009 r., z powodu zaprzestania opłacania składek przez członków oraz niewystarczających wyników inwestycyjnych, dostępne zasoby gotówkowe funduszu mogą okazać się niewystarczające, z początkiem 2010 r., aby nadal mógł on wypełniać swoje zobowiązania związane z wypłacaniem świadczeń emerytalnych. Zdaniem Prezydium fundusz emerytalny może być w konsekwencji zmuszony upłynnić swoje aktywa i dlatego należy podjąć środki w celu zapewnienia jak największego stopnia płynności aktywów funduszu.
- 15 Wspomniana decyzja została doręczona administracji Parlamentu i wszystkim posłom pocztą elektroniczną w dniu 18 maja 2009 r.

Okoliczności powstania sporu

- 16 Skarżący, John Robert Purvis, był posłem do Parlamentu od 1979 roku do lipca 1984 roku oraz od lipca 1999 roku do lipca 2009 roku. Skarżący przystąpił do uzupełniającego systemu emerytalnego i przez dziesięć lat, od sierpnia 1999 roku do lipca 2009 roku, odprowadzał składki na fundusz.
- 17 W dniu 8 stycznia 2009 r. dział ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów Parlamentu przesłał skarżącemu dwa wstępne wyliczenia, z których wynikało, że z dniem 1 sierpnia 2009 r. będzie miał prawo do pobierania emerytury w wysokości 2706,20 EUR miesięcznie albo do otrzymania 25% swojej emerytury w formie wypłaty kapitału, w kwocie 8 1429,56 EUR, oraz pobierania emerytury w wysokości 2 029,65 EUR miesięcznie.
- 18 W dniu 24 kwietnia 2009 r. skarżący złożył wniosek o wypłatę, po zakończeniu szóstej kadencji, uzupełniającej emerytury częściowo w formie wypłaty kapitału i częściowo w formie miesięcznego świadczenia, zgodnie z ww. wyliczeniem.
- 19 Pismem z dnia 7 sierpnia 2009 r. skarżący został poinformowany o odmownym rozpatrzeniu jego wniosku (zwanym dalej „zaskarżoną decyzją”). W piśmie tym kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów Parlamentu wskazał w szczególności, że możliwość wypłaty części emerytury w formie kapitału została zniesiona decyzją Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. Odpowiedź kierownika brzmiała: „mając na uwadze, że obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości wypłaty części emerytury w formie kapitału, Pańskie uprawnienia emerytalne zostały wyliczone od dnia 1 sierpnia 2009 r. bez brania pod uwagę Pańskiego wniosku o wypłatę 25% emerytury w formie kapitału”.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 20 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 23 października 2009 r. skarżący wniósł skargę w niniejszej sprawie.
- 21 Na rozprawie w dniu 29 marca 2011 r. skarżący przedstawił nowe dowody. Parlamentowi został w związku z tym przydzielony termin dwóch tygodni na złożenie stosownych uwag. Parlament przedstawił swoje uwagi w dniu 8 kwietnia 2011 r. Na wezwanie Sądu, pismem z dnia 25 maja 2011 r., skarżący przedłożył swoje uwagi w odpowiedzi na uwagi Parlamentu z dnia 8 kwietnia 2011 r.
- 22 Skarżący wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności decyzji Prezydium z dnia 9 marca i 1 kwietnia 2009 r., w zakresie w jakim wprowadzają zmiany w uzupełniającym systemie emerytalnym i uchylają możliwość szczególnych sposobów wypłaty uzupełniających świadczeń emerytalnych;
 - stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
 - obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.
- 23 Parlament wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącego kosztami postępowania.

Co do prawa

1. *W przedmiocie konsekwencji niniejszego wyroku*

- ²⁴ Skarżący twierdzi, że decyzją z dnia 17 czerwca 2009 r. Prezydium postanowiło między innymi, że wyrok, który zapadnie w niniejszej sprawie, będzie miał zastosowanie do wszystkich członków uzupełniającego funduszu emerytalnego.
- ²⁵ Parlament podnosi, że niniejsza skarga została mu doręczona dopiero w dniu 19 listopada 2009 r. i w związku z tym nie mógł przyjąć na siebie takiego zobowiązania w dniu 17 czerwca 2009 r.
- ²⁶ W tym względzie wystarczy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sąd Unii w ramach wykonywanej przez siebie kontroli zgodności z prawem nie jest właściwy do kierowania nakazów do instytucji lub do ich zastępowania, ponieważ do podjęcia środków, które zapewnią wykonanie wyroku wydanego w związku ze skargą o stwierdzenie nieważności, zobowiązana jest zainteresowana instytucja (wyroki Sądu: z dnia 27 stycznia 1998 r. w sprawie T-67/94 *Ladbroke Racing przeciwko Komisji*, Rec. s. II-1, pkt 200; z dnia 15 września 1998 r. w sprawach połączonych T-374/94, T-375/94, T-384/94 i T-388/94 *European Night Services i in. przeciwko Komisji*, Rec. s. II-3141, pkt 53, a także z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie T-155/04 *SELEX Sistemi Integrati przeciwko Komisji*, Zb.Orz. s. II-4797, pkt 28).
- ²⁷ W związku z tym z zakresie, w jakim skarżący domaga się od Sądu wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie konsekwencji niniejszego wyroku, jego wniosek należy oddalić jako niedopuszczalny.

2. Co do istoty

- 28 Na poparcie swojej skargi skarżący wysuwa cztery zarzuty, opierające się, po pierwsze, na naruszeniu nabytych przez niego praw oraz zasady pewności prawa, po drugie, na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności, po trzecie, na naruszeniu art. 29 przepisów ZKDP oraz po czwarte, na naruszeniu dobrej wiary przy wykonywaniu umów. Skarżący podnosi ponadto zarzut niezgodności z prawem w szczególności w odniesieniu do decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r.

W przedmiocie podniesionych czterech zarzutów oraz zarzutu niezgodności z prawem

- 29 W pierwszej kolejności należy zauważyć, że strony zgadzają się co do tego, iż zaskarżona decyzja stanowi przedmiot niniejszej skargi jedynie w zakresie, w jakim na jej podstawie skarżącemu odmawia się wypłaty 25% jego emerytury w formie kapitału. Tymczasem zaskarżona decyzja nie była w tym względzie decyzją dyskrecjonalną. Artykuł 4 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r., który przewidywał możliwość otrzymywania przez posła do Parlamentu części (maksymalnie 25%) jego emerytury w formie kapitału, został bowiem uchylony decyzją Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. i w związku z tym Dyrekcja Generalna ds. Finansów Parlamentu nie dysponowała w tym zakresie żadnym zakresem uznania i nie miała innej możliwości, jak tylko oddalić wnioski skarżącego oparte na tym przepisie.
- 30 Ponadto, jak słusznie zauważył Parlament, skarżący nie podniósł względem zaskarżonej decyzji żadnego konkretnego zarzutu, a jedynie ograniczył się do podważenia, w czterech podniesionych przez siebie zarzutach co do istoty, treści tej decyzji, w zakresie w jakim odmówiono mu na jej podstawie możliwości wypłaty 25% jego emerytury w formie kapitału. Tymczasem, jak właśnie stwierdzono, treść ta została określona decyzją Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. A zatem może być ona przedmiotem

skargi jedynie wówczas, gdy podniesiony zarzut niezgodności z prawem jest zasadny. Jeśli natomiast nie będzie można stwierdzić, że wspomniana decyzja jest z prawem niezgodna, skargę należy oddalić.

- 31 W tych okolicznościach cztery zarzuty skarżącego należy interpretować wyłącznie jako podniesione na poparcie zarzutu niezgodności z prawem, który z formalnego punktu widzenia został podniesiony jako odrębny zarzut.

W przedmiocie zakresu zarzutu niezgodności z prawem

- 32 Skarżący podnosi, że podstawą zaskarżonej decyzji są decyzje Prezydium z dnia 9 marca i 1 kwietnia 2009 r. Obie te decyzje mają być niezgodne z prawem, gdyż pozbawiają posła możliwości otrzymania emerytury w formie kapitału.
- 33 Zdaniem Parlamentu zarzut niezgodności z prawem może dotyczyć jedynie decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. Parlament twierdzi, że decyzja ta miała charakter ostateczny i tym samym „wchłonęła” wcześniejszą decyzję Prezydium z dnia 9 marca 2009 r.
- 34 Strony zgadzają się też co do tego, że zarzut niezgodności z prawem dotyczy jedynie uchylecia przewidzianej w dawnym art. 4 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. możliwości wypłaty posłowi części jego emerytury w formie kapitału. Natomiast podniesienie wieku emerytalnego, jak również uchylenie możliwości wypłacenia wcześniejszej emerytury z chwilą ukończenia 50 lat, co również przewiduje decyzja Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r., nie stanowią przedmiotu niniejszego sporu.

- 35 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarzut niezgodności z prawem powinien ograniczać się do tego, co jest ściśle niezbędne do rozstrzygnięcia sporu. Celem art. 241 WE nie jest bowiem umożliwienie stronie podważenia stosowania jakiegokolwiek aktu o charakterze ogólnym na potrzeby jakiegokolwiek skargi. Musi istnieć bezpośredni związek prawny między zaskarżoną decyzją indywidualną a spornym aktem ogólnym (zob. wyrok Sądu z dnia 2 października 2001 r. w sprawach połączonych T-222/99, T-327/99 i T-329/77 Martinez i in. przeciwko Parlamentowi, Rec. s. II-2823, pkt 136 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 W związku z tym nasuwa się pytanie, jaki moment ma znaczenie dla ustalenia, które przepisy są właściwe oraz w konsekwencji jakich decyzji dotyczy zarzut niezgodności z prawem. Można w tym względzie rozważyć trzy daty: dzień 24 kwietnia 2009 r., kiedy to skarżący złożył wniosek o wypłatę uzupełniającej emerytury, dzień 14 lipca 2009 r., kiedy to skarżący przestał pełnić swój urząd, uzyskując tym samym uprawnienie do pobierania uzupełniających świadczeń emerytalnych, oraz dzień 7 sierpnia 2009 r., czyli dzień przyjęcia zaskarżonej decyzji.
- 37 Zdaniem Sądu rozstrzygające znaczenie ma tutaj data 14 lipca 2009 r. Zdarzenie powodujące nabycie uzupełniających uprawnień emerytalnych zostało bowiem określone w art. 1 ust. 1 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. jako dzień zaprzestania pełnienia urzędu (zob. pkt 4 powyżej), z czym obie strony się zgadzają. Ponadto to tego dnia skarżący przestał pełnić swój urząd. Należy też zauważyć, że w dniu 24 kwietnia 2009 r. ostateczne ustalenie jego uprawnień emerytalnych było niemożliwe, gdyż w dniu tym termin upływu jego kadencji oraz całkowity okresu składkowy nie były jeszcze oczywiste, ponieważ skarżący mógł przecież zostać ponownie wybrany do Parlamentu lub też przestać pełnić swój urząd przed końcem swojego mandatu w następstwie zrzeczenia się go bądź swojej śmierci. Wynika z tego, że przed dniem 14 lipca 2009 r. wszelkie wyliczenia wysokości emerytury skarżącego z konieczności miały wyłącznie wstępny charakter. Tym samym za moment mający znaczenie dla celu

ustalenia, jakie przepisy są w niniejszej sprawie właściwe, należy przyjąć datę nabycia uprawnień emerytalnych, tj. dzień 14 lipca 2009 r.

38 W tym kontekście należy zauważyć, że decyzja ustalająca uprawnienia emerytalne posłów, którzy są członkami uzupełniającego systemu emerytalnego, nie tylko nie jest decyzją dyskrecyjną, w tym sensie, że administracja Parlamentu nie dysponuje żadnym zakresem uznania przy ustalaniu uprawnień emerytalnych, lecz ma ona charakter całkowicie deklaratywny, jeśli chodzi o zakres tych uprawnień. Brzmienie art. 1 ust. 1 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r., zgodnie z którym „[...] każdy poseł do Parlamentu Europejskiego, który odprowadzał składki do dobrowolnego systemu emerytalnego [...], nabywa, po zaprzestaniu pełnienia urzędu, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ukończy 60 lat, prawo do dożywotniej emerytury” można bowiem interpretować tylko w ten sposób, że uprawnienia emerytalne posłów stają się wymagalne wyłącznie na podstawie przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. po spełnieniu wszystkich wymienionych w nim warunków. W tych okolicznościach jedynym skutkiem decyzji, którą Parlament ustala uprawnienia emerytalne posłów należących do uzupełniającego systemu emerytalnego, jest podanie do wiadomości tych posłów zakresu ich uprawnień emerytalnych, umożliwiając im tym samym, w przypadku różnicy zdań co do ich treści, poddanie kontroli sądów Unii Europejskiej przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. i uzasadnienie przed administracją wypłat, których powinna ona dokonać z tytułu tych uprawnień.

39 Jeśliby natomiast za mający znaczenie moment przyjąć dzień wniesienia wniosku o wypłatę uzupełniających świadczeń emerytalnych, to mogłoby to prowadzić do tego, że wysokość emerytury osób, które nabywają do niej prawo w tym samym momencie, zostałaby ustalona w różnej wysokości. Zakładając, że dwaj posłowie, których kadencja skończyła się w dniu 14 lipca 2009 r., złożyliby taki wniosek, jeden przed dniem 9 marca 2009 r., zaś drugi po tym dniu, pierwszy z nich mógłby skorzystać z możliwości wypłaty części emerytury w formie kapitału, lecz drugi już nie. Tymczasem zgodnie z orzecznictwem odmienne traktowanie dwóch kategorii osób, których sytuacja faktyczna i prawna nie różni się znacząco od siebie, narusza zasadę równego traktowania (zob. wyrok Sądu z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie T-135/05 Campoli przeciwko Komisji, RecFP, s. I-A-2-297 i II-A-2-1527, pkt 95 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 40 Ten sam argument pozwala odrzucić datę przyjęcia zaskarżonej decyzji, czyli dzień 7 sierpnia 2009 r. Wybór daty przyjęcia decyzji w odniesieniu do wniosku o wypłatę uzupełniających świadczeń emerytalnych uzależniałby prawo właściwe od szybkości, z jaką administracja rozpatrywałaby wnioski posłów, tym samym wprowadzając element arbitralny i otwierając drogę do machinacji lub nadużyć. W szczególności można wyobrazić sobie, że w przypadku dwóch posłów, których kadencja upłynęła w tym samym momencie i którzy w tym samym momencie złożyli wniosek o pobieranie emerytury, zastosowanie mogą mieć inne przepisy z tego tylko powodu, że Parlament w różnym momencie rozpatrzył ich wnioski.
- 41 W świetle przeprowadzonej analizy za moment mający znaczenie przy ustalaniu prawa właściwego należy przyjąć dzień 14 lipca 2009 r. Ponieważ decyzja Prezydium z dnia 9 marca 2009 r. nie wywoływała już w tym dniu żadnych skutków prawnych, nie może ona stanowić podstawy zaskarżonej decyzji i tym samym w celu rozpatrzenia zarzutu niezgodności z prawem należy zbadać zgodność z prawem wyłącznie decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

- 42 Pierwszy zarzut skarżącego składa się z dwóch części, opartych odpowiednio na naruszeniu nabytych przez niego praw oraz na naruszeniu zasad pewności prawa i uzasadnionych oczekiwań.

W przedmiocie części pierwszej, opartej na naruszeniu praw nabytych

- 43 Skarżący powołuje się na orzecznictwo, zgodnie z którym co do zasady nie można naruszać praw słusznie nabytych. Skarżący podnosi, że ustalenia jego uprawnień

emerytalnych należy dokonać zgodnie z przepisami obowiązującymi w momencie zaprzestania przez niego sprawowania urzędu posła. Twierdzi on, że uchylenie możliwości częściowej wypłaty świadczeń emerytalnych w formie kapitału narusza art. 27 ust. 2 statutu posła oraz narusza sposoby wypłaty nabytych uprawnień do świadczeń emerytalnych, których nie można oddzielić od nabytego prawa do emerytury. Zwraca on uwagę na ryzyko, na które narażeni są wyłącznie posłowie, które w istocie odróżnia ich system od systemu obejmującego urzędników Wspólnot Europejskich (zwanych dalej „urzędnikami europejskimi”) i które uzasadnia uznanie możliwości wypłaty emerytury częściowo w formie kapitału za istotny element emerytury.

44 Z orzecznictwa wynika jednak, że skarżący może powoływać się na prawa nabyte tylko wówczas, gdy zdarzenie powodujące nabycie jego uprawnień nastąpiło zgodnie z przepisami obowiązującymi przed zmianą wprowadzoną do tego systemu, którą kwestionuje w swojej skardze (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 19 marca 1975 r. w sprawie 28/74 Gillet przeciwko Komisji, Rec. s. 463, pkt 5; ww. w pkt 39 wyrok w sprawie Campoli przeciwko Komisji, pkt 78). Jakkolwiek bowiem orzecznictwo to dotyczyło urzędników europejskich, przywołana w nim zasada ma zastosowanie ogólne, w szczególności zaś ma zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy. Zastosowanie zasady wynikającej z tego orzecznictwa zaproponowały ponadto same strony.

45 Dodatkowo uzupełniający system emerytalny posłów i system emerytalny urzędników europejskich charakteryzuje ten sam kluczowy element. System emerytalny urzędników co do zasady opiera się na modelu kapitalizacji, który można uznać za system środków „wirtualnych”, gdyż, choć w rzeczywistości składki funkcjonariuszy zasilają budżet Unii, składki płacone przez pracodawcę nie są w rzeczywistości odprowadzane, a wydatki na wypłatę świadczeń emerytalnych z tego systemu są pokrywane z budżetu, równowaga aktuarialna systemu wyliczana jest tak, jak gdyby istniał fundusz emerytalny. W szczególności oznacza to, że całkowita wartość rocznych składek urzędnika europejskiego i hipotetycznych składek płaconych przez pracodawców powinna odpowiadać wartości aktuarialnej uprawnień emerytalnych nabytych przez urzędnika w tym samym roku, co jest zasadniczą cechą „kapitałowego” systemu emerytalnego. Tym samym cechy systemu emerytalnego-rentowego funkcjonariuszy

europejskich są zbliżone do cech uzupełniającego systemu emerytalnego posłów, gdyż w obu systemach dokonuje się wyliczeń aktuarialnych, w ramach których wartość rocznych składek powinna odpowiadać jednej trzeciej uprawnień emerytalnych nabytych w danym roku (składki płacone przez pracodawcę, czyli w niniejszej sprawie składki opłacane przez Parlament, pokrywają pozostałe dwie trzecie).

- 46 Na koniec, jak już stwierdzono w pkt 37 powyżej, zdarzenie powodujące nabycie uzupełniających uprawnień emerytalnych określono w art. 1 ust. 1 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. jako dzień zaprzestania pełnienia urzędu posła. Zaś skarżący przestał pełnić swój urząd w dniu 14 lipca 2009 r. Wynika z tego, że w chwili wejścia w życie decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r., doręczonej wszystkim posłom w dniu 18 maja 2009 r., uchylającej w szczególności możliwość wypłacenia części świadczeń emerytalnych w formie kapitału, skarżący nie nabył jeszcze swoich uprawnień emerytalnych. W związku z tym nie może on powoływać się na naruszenie swych praw nabytych.
- 47 Pozostałe argumenty skarżącego nie pozwalają na zakwestionowanie tego stwierdzenia.
- 48 Co się w pierwszej kolejności tyczy argumentu skarżącego, jakoby z urzędem posła wiązało się szczególne ryzyko w porównaniu do urzędników europejskich, polegające na konieczności reintegracji zawodowej po wygaśnięciu mandatu posła, oraz jakoby częściowa wypłata w formie kapitału pomaga zmniejszyć to ryzyko, to należy go odrzucić i to z kilku powodów.
- 49 Po pierwsze, już przepisy ZKDP przewidywały, w załączniku V, odprawę przejściową wypłacaną po zakończeniu kadencji posłom przestającym pełnić swój urząd albo

przez państwo członkowskie pochodzenia, albo przez Parlament. Wprawdzie z przepisów ZKDP nie wynika wyraźnie, że przeznaczeniem tej odprawy jest ułatwienie posłowi reintegracji zawodowej po wygaśnięciu jego mandatu, lecz statut posła, obowiązujący od dnia 14 lipca 2009 r., który uchylił przepisy ZKDP, nadal przewiduje możliwość wypłaty odprawy przejściowej. Motyw 13 decyzji Parlamentu Europejskiego w sprawie przyjęcia statutu posła stanowi w tym względzie, że „[p]rzewidziana w art. 9 ust. 2 i w art. 13 [statutu] odprawa przejściowa powinna w szczególności służyć jako pomoc w okresie pomiędzy wygaśnięciem mandatu i rozpoczęciem nowej aktywności zawodowej”. Można w związku z tym zakładać, że podstawa istnienia odprawy przejściowej nie uległa zmianie wraz z przyjęciem statutu posła oraz że jeszcze przed wejściem w życie tego statutu celem tej odprawy było ułatwienie reintegracji zawodowej. Mając na uwadze istnienie tej odprawy, niekoniecznie można uzasadniać szczególne sposoby wypłaty uzupełniających świadczeń emerytalnych koniecznością reintegracji zawodowej, nawet jeżeli można sobie wyobrazić, że wypłata części tych świadczeń w formie kapitału rzeczywiście mogłaby, w konkretnych przypadkach, służyć temu celowi.

50 Po drugie, posłowie nabywają uzupełniające prawa emerytalne wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego, który, zgodnie z art. 1 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r., został określony na 60 lat. Częściowa wypłata emerytury w formie kapitału w celu reintegracji zawodowej nie wydaje się zatem konieczna, gdyż emerytowany poseł co do zasady nie musi rozpocząć nowej aktywności zawodowej.

51 Po trzecie, szczególny sposób wypłaty części emerytury w formie kapitału został wprowadzony dopiero w marcu 1999 roku, czyli kilka lat po utworzeniu tego systemu w dniu 12 czerwca 1990 r. Ponieważ początkowo możliwość ta nie stanowiła części uzupełniającego systemu emerytalnego, tego szczególnego sposobu nie można uznać ze istotny element systemu.

52 W drugiej kolejności skarżący powołuje się na notę Sekretarza Generalnego Parlamentu z dnia 24 listopada 2005 r., w której przypomniano zakaz naruszania praw nabytych. Istotne fragmenty tej noty brzmią następująco:

„21. Z chwilą wejścia w życie [s]tatutu posła, podstawę prawną funduszu emerytalnego będzie stanowić art. 27 [s]tatutu. Zgodnie z jego ust[ępem] 2, nabyte prawa i uprawnienia pozostają w pełni w mocy. Parlament może ustalić zasady i warunki nabywania nowych praw.

22. Z tego względu w określonym okresie przejściowym Prezydium może, pod warunkiem przestrzegania podstawy prawnej z art. 199 WE, wprowadzać zmiany w systemie emerytalnym, respektując jednakże prawa nabyte, w szczególności byłych posłów, którzy zaczęli już pobierać świadczenia emerytalne lub którzy odprowadzali składki na fundusz i jeszcze nie rozpoczęli pobierania świadczeń. Jak wynika [z analizy zakresu zasady ochrony praw nabytych], zasada ta nie stoi na przeszkodzie temu, aby w momencie wejścia zmian w życie zmiana parametrów mogła wpływać na uprawnienia emerytalne posłów pełniących urząd”.

53 W tym względzie należy zauważyć, że nota Sekretarza Generalnego Parlamentu z dnia 24 listopada 2005 r. raczej potwierdza stanowisko Parlamentu niż skarżącego. Jak bowiem skarżący sam podnosi w pkt 29 swojej skargi, w nocy tej wprowadzono rozróżnienie na trzy kategorie osób: byłych posłów, którzy rozpoczęli już pobieranie świadczeń emerytalnych, byłych posłów, którzy odprowadzali składki na fundusz i nie rozpoczęli jeszcze pobierania świadczeń oraz nadal odprowadzających składki posłów pełniących urząd. W dniu 24 listopada 2005 r., czyli w dniu opublikowania tej noty, podobnie jak w dniu 1 kwietnia 2009 r., skarżący przynależał do trzeciej kategorii, czyli posłów pełniących urząd. Tymczasem w omawianej nocy wyraźnie wskazano, że jakkolwiek zasada ochrony praw nabytych stosuje się do dwóch pierwszych

kategorii osób, zasada ta nie stoi na przeszkodzie temu, by przyszłe zmiany w systemie emerytalnym mogły wpływać na uprawnienia emerytalne posłów należących do kategorii trzeciej, i to od momentu wejścia w życie zmian przyjętych przez Prezydium.

- 54 W trzeciej kolejności skarżący powołuje się na art. 27 ust. 2 statutu posła, dotyczący ochrony praw nabytych. Statut ten wszedł jednak w życie dopiero w dniu 14 lipca 2009 r., jak to skarżący sam podkreślił w pkt 26 swojej skargi, więc artykuł ten nie miał zastosowania do decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r., która weszła w życie wcześniej – pomijając fakt, że jak stwierdzono w pkt 46 powyżej, skarżący przed końcem pełnienia urzędu posła, czyli w dniu 14 lipca 2009 r., nie nabył żadnych praw, które podlegałyby ochronie. W związku z powyższym skarżący nie może opierać się na art. 27 ust. 2 statutu posła.
- 55 W czwartej kolejności skarżący podnosi argument dotyczący rażącego braku przepisów przejściowych. W tym względzie na tym etapie niniejszego wyroku wystarczy stwierdzić, że argument ten jest bezzasadny w ramach zarzutu opartego na naruszeniu praw nabytych. Argument ten zostanie rozpatrzony w ramach analizy zarzutu drugiego.
- 56 Mając na uwadze powyższe rozważania, pierwszą część zarzutu pierwszego, opartą na naruszeniu praw nabytych, należy oddalić.

W przedmiocie części drugiej, opartej na naruszeniu zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań

— W przedmiocie części opartej na naruszeniu zasady pewności prawa

- 57 W odniesieniu do naruszenia zasady pewności prawa skarżący podnosi dwa podstawowe argumenty. Po pierwsze, skarżący twierdzi, że przyjmując decyzję z dnia

1 kwietnia 2009 r., Prezydium naruszyło pewność prawa, jaka wiąże się z „umową o uzupełniające świadczenia emerytalne”, jak również zasadę kontynuacji zobowiązań umownych. Po drugie, zdaniem skarżącego Prezydium nie było uprawnione do zmiany przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. Po trzecie, zaskarżona decyzja działa z mocą wsteczną.

58 Na wstępie należy stwierdzić, że uzupełniający system emerytalny całkowicie wchodzi w skład uprawnień władzy publicznej, które zostały przyznane Parlamentowi w celu wykonywania jego zadań traktatowych.

59 Jednym z podstawowych problemów wszystkich systemów parlamentarnych jest zagwarantowanie posłom niezależności, w tym ich niezależności finansowej, jako przedstawicielom społeczeństwa działającym w jego ogólnym interesie. Jak wskazano w motywie czwartym statutu posła, wolność i niezależność posłów nie została wspomniana w jakimkolwiek tekście prawa pierwotnego. Tym niemniej w myśl art. 2 regulaminu Parlamentu „[p]osłowie [...] wykonują swój mandat w sposób niezależny”. Podobnie art. 2 ust. 1 statutu posła przewiduje, że „[p]osłowie są wolni i niezależni”, zaś jego art. 9 ust 1, że „[p]osłowie mają prawo do odpowiedniego wynagrodzenia zapewniającego im niezależność”. Jakkolwiek statut ten wszedł w życie dopiero w dniu 14 lipca 2009 r. i nie ma w związku z tym zastosowania do okoliczności niniejszej sprawy, jego postanowienia, a w szczególności ostatnie przywołane postanowienie, wynikają z ogólnej zasady nierozzerwalnie związanej z każdym systemem przedstawicielskiej demokracji parlamentarnej. W tym względzie należy podkreślić, że gwarancja odpowiedniego wynagrodzenia finansowego, zapewniająca niezależność posła, nie powinna ograniczać się wyłącznie do okresu wykonywania mandatu, lecz w odpowiednim zakresie obejmować też okres przejściowy po wygaśnięciu tego mandatu i przewidywać emeryturę w zależności od długości mandatu posła do Parlamentu. Takie rozumienie gwarancji niezależności finansowej posłów znajduje również potwierdzenie w przepisach dotyczących członków Komisji oraz sędziów sądów Unii, w odniesieniu do których również istnieje konieczność zagwarantowana możliwości wykonywania przez nich powierzonych im zadań z pełną niezawisłością od partykularnych interesów.

- 60 Wynika z tego, że będący przedmiotem niniejszego sporu uzupełniający system emerytalny stanowi część przepisów prawnych, których celem jest zapewnienie, w interesie ogólnym, niezależności finansowej posłów. Należy w tym względzie przypomnieć, że przed wejściem w życie statutu posła posłowie podlegali w zakresie swoich uposażeń przepisom krajowym (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 15 września 1981 r. w sprawie 208/80 Bruce of Donington, Rec. s. 2205, pkt 12, 21), które charakteryzowały się dużą różnorodnością jeśli chodzi o wysokość diet i rodzaje systemów emerytalnych. W tych właśnie okolicznościach uzupełniający system emerytalny został stworzony jako system przejściowy, do czasu przyjęcia jednolitego statutu posła, w celu zapewnienia minimalnej ochrony przede wszystkim posłom pochodzącym z państw członkowskich, w których systemy emerytalne obejmujące posłów były niewystarczające. Ów przejściowy charakter wyraźnie wynika też z art. 1 ust. 1 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r., który ustanowił system uzupełniających świadczeń emerytalnych „[d]o czasu przyjęcia jednolitego statutu posła”.
- 61 W związku z tym utworzenie uzupełniającego systemu emerytalnego, jak również jego wszelkie konieczne zmiany, należy postrzegać jako wewnętrzne środki organizacji administracji, których celem jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Parlamentu, i z tego względu należą one do uprawnień władzy publicznej, które zostały przyznane Parlamentowi w celu wykonywania jego zadań traktatowych. Prawa i obowiązki wynikające z tego systemu zarówno dla Parlamentu, jak i dla posłów wpisują się w konsekwencji w ramy wiążącego ich stosunku wynikającego z regulaminu i ich charakter nie jest tym samym zobowiązaniowy, lecz publicznoprawny. Ponadto, mając na uwadze, że ramy prawne oraz w szczególności prawa i obowiązki mogące wynikać z faktu przystąpienia skarżącego do uzupełniającego systemu emerytalnego zostały określone przez Parlament jednostronnie, okoliczność, że skarżący przystąpił do tego systemu dobrowolnie, nie zmienia charakteru stosunku łączącego go z Parlamentem, który regulowany jest przez prawo publiczne.
- 62 W konsekwencji argumenty skarżącego oparte na naruszeniu zasady pewności prawa „związanej z umową o uzupełniające świadczenia emerytalne”, jak również zasadą kontynuacji zobowiązań umownych, należy oddalić.

- 63 Podobnie oddalić należy argument skarżącego podniesiony w ramach pierwszej części zarzutu pierwszego, oparty na braku uprawnień Prezydium do nowelizacji przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r.
- 64 Zgodnie bowiem z orzecznictwem w momencie, gdy przepisy wpisują się w ramy wewnętrznych środków organizacji Parlamentu, wchodzi one w zakres jego kompetencji i środków, które jest on władny przyjąć na podstawie art. 199 akapit pierwszy WE (zob. podobnie ww. w pkt 60 wyrok w sprawie *Bruce of Donington*, pkt 15). Zaś jak już wspomniano, utworzenie oraz w danym wypadku zmianę uzupełniającego systemu emerytalnego należy postrzegać jako środki wewnętrznej organizacji prac Parlamentu mające zapewnić jego prawidłowe funkcjonowanie. Należy w tym względzie zauważyć, że przepisy z dnia 12 czerwca 1990 r. stanowią część przepisów ZKDP, które Prezydium przyjęło na podstawie art. 22 ust 2 regulaminu Parlamentu w brzmieniu obowiązującym w chwili wystąpienia zdarzeń będących przedmiotem niniejszej sprawy, który uprawnia Prezydium do podejmowania między innymi decyzji finansowych, organizacyjnych i administracyjnych w sprawach dotyczących posłów (zob. pkt 1–3 powyżej). Z kolei regulamin Parlamentu został uchwalony na podstawie art. 199 akapit pierwszy WE, zgodnie z którym Parlament uchwała swój regulamin wewnętrzny. W związku z tym nie można się zgodzić z argumentem skarżącego opierającym się na braku uprawnień Prezydium do przyjęcia decyzji z dnia 1 kwietnia 2009 r.
- 65 Nadto, ponieważ, jak należy rozumieć, skarżący podnosi zarzut oparty na naruszeniu zasady pewności prawa również poza kontekstem zobowiązaniowym, należy przypomnieć, że podstawowy wymóg pewności prawa, przejawiającej się w różnych formach, ma na celu zagwarantowanie przewidywalności sytuacji i stosunków prawnych podlegających prawu wspólnotowemu (wyrok Trybunału z dnia 15 lutego 1996 r. w sprawie *C-63/93 Duff i in.*, Rec. s. I-569, pkt 20; wyroki Sądu: z dnia 19 marca 1997 r. w sprawie *T-73/95 Oliveira przeciwko Komisji*, Rec. s. II-381, pkt 29; a także z dnia 24 września 2008 r. w sprawie *T-20/03 Kahla/Thüringen Porzellan przeciwko Komisji*, Zb.Orz. s. II-2305, pkt 136). Zasada pewności prawa sprzeciwia się w szczególności temu, by początek zakresu obowiązywania wspólnotowego aktu prawnego przypadła na chwilę poprzedzającą ogłoszenie tego aktu (wyroki Trybunału: z dnia 25 stycznia 1979 r. w sprawie *98/78 Racke*, Rec. s. 69, pkt 88; z dnia 14 lipca 1983 r.

w sprawie 224/82 Meiko-Konservenfabrik, Rec. s. 2539, pkt 12; wyrok Sądu z dnia 3 maja 2007 r. w sprawie T-357/02 Freistaat Sachsen przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1261, pkt 95). W niniejszej sprawie z akt sprawy nie wynika, że decyzja Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. wywoływała skutki przed doręczeniem jej wszystkim posłom w dniu 18 maja 2009 r. Uchylenie możliwości wypłaty części świadczeń emerytalnych w formie kapitału zaczęło bowiem obowiązywać dopiero po tej dacie. Wspomniana decyzja nie dotyczyła zatem tych posłów, którzy przestali pełnić swój urząd przed tą datą i tym samym nabyli prawa do uzupełniających świadczeń emerytalnych.

- 66 W konsekwencji, przeciwnie do twierdzeń skarżącego, zaskarżona decyzja nie zawierała elementów retroaktywnych.
- 67 W związku z powyższym zarzut oparty na naruszeniu zasady pewności prawa należy w całości oddalić jako bezzasadny.

— W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań

- 68 Skarżący zwraca przede wszystkim uwagę na to, że przez dziesięć lat odprowadzał składki do uzupełniającego systemu emerytalnego, opierając się na jasnych i uprzednio ustalonych warunkach, które pozwalały mu wierzyć, że będzie mógł otrzymać część swoich świadczeń emerytalnych w formie wypłaty kapitału. A zatem cel realizowany przez Prezydium nie powinien być ważniejszy od jego interesu w utrzymaniu nabytych przez niego praw. Ponadto jego uzasadnione oczekiwania zostały utrwalone dzięki wstępnemu wyliczeniu wymiaru jego emerytury sporządzonemu w styczniu 2009 r. przez administrację Parlamentu oraz dzięki przykładowym wyliczeniom sporządzonym w dniu 27 kwietnia 2001 r. przez stowarzyszenie. Wszystkie te wyliczenia zakładały możliwość wypłaty części jego świadczeń emerytalnych w formie kapitału. Parlament przyznał wreszcie, w decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r., że należy

zagwarantować poszanowanie zobowiązań podjętych względem członków uzupełniającego systemu emerytalnego, i to niezależnie od sytuacji funduszu.

- 69 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem aby jednostka mogła domagać się ochrony uzasadnionych oczekiwań, administracja wspólnotowa musi udzielić jej precyzyjnych zapewnień i doprowadzić do powstania u niej uzasadnionych oczekiwań. Takimi zapewnieniami są dokładne, bezwarunkowe i spójne informacje pochodzące z uprawnionych i wiarygodnych źródeł (zob. wyrok Sądu z dnia 21 lipca 1998 r. w sprawach połączonych T-66/96 i T-221/97 Mellett przeciwko Trybunałowi Sprawiedliwości, RecFP s. I-A-449 i II-1305, pkt 104, 107 i przytoczone tam orzecznictwo; wyrok Sądu z dnia 19 marca 2003 r. w sprawie T-273/01 Innova Privat-Akademie przeciwko Komisji, Rec. s. II-1093, pkt 26).
- 70 W pierwszej kolejności faktu, że możliwość otrzymania uzupełniających świadczeń emerytalnych w formie kapitału istniała w momencie przystąpienia skarżącego, w lipcu 1999 r., do uzupełniającego systemu emerytalnego, nie można uznać za zapewnienie ze strony Parlamentu, że warunki funkcjonowania tego systemu w przyszłości nie ulegną zmianie.
- 71 W drugiej kolejności, co się tyczy wyliczeń sporządzonych przez stowarzyszenie w dniu 27 kwietnia 2001 r., należy najpierw zauważyć, że wyliczenia te nie pochodziły od Parlamentu. Nie może tu być zatem mowy o uprawnionych i wiarygodnych źródłach administracyjnych w rozumieniu orzecznictwa, co sprawia, że wspomniane wyliczenia nie mogą stanowić podstawy uzasadnionych oczekiwań skarżącego. W każdym razie, jak wynika ze sformułowania użytego na początku tego dokumentu, wyliczenia te, znajdujące się w części zatytułowanej „Objaśnienie C”, były adresowane do wszystkich posłów lub byłych posłów należących do uzupełniającego systemu emerytalnego. Ponadto wspomniany dokument zawierał wyłącznie przykłady wyliczeń, zaś stowarzyszenie wyraźnie zazaczyło, że wspomniane szacunki nie dotyczą posłów nadal pełniących swój urząd. Na koniec – żaden z elementów tych wyliczeń nie był imienny, dokładny ani bezwarunkowy. W konsekwencji objaśnienie to miało charakter wyłącznie informacyjny, ogólny i przykładowy, a zatem nie mogło stanowić podstawy uzasadnionych oczekiwań skarżącego co do sposobu wypłaty uzupełniających świadczeń emerytalnych.

72 W trzeciej kolejności, co się tyczy wyliczeń doręczonych przez administrację w dniu 8 stycznia 2009 r., w tytule przekazanego dokumentu wyraźnie wskazano, że wyliczenia te miały charakter wstępny. Wyliczenia te zostały sporządzone zgodnie z założeniem, że skarżący przejdzie na emeryturę pod koniec szóstej kadencji, i dlatego wskazano w nich dzień 1 sierpnia 2009 r. jako datę nabycia uprawnień emerytalnych, oraz że skarżący opłaca składki do miesiąca lipca 2009 r. Wynika z tego, że omawiane wyliczenia były czysto hipotetyczne, gdyż Parlament nie mógł brać na siebie odpowiedzialności ani w kwestii daty końca mandatu skarżącego, ani w kwestii utrzymania w mocy postanowień znajdujących się w przepisach z dnia 12 czerwca 1990 r., w tym w szczególności szczególnych sposobów wypłaty świadczeń. W konsekwencji wyliczenia administracji z dnia 8 stycznia 2009 r. nie mogły stanowić zapewnień w rozumieniu orzecznictwa przywołanego w pkt 69 powyżej. W tym kontekście należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem wyliczenia uprawnień emerytalnych, przekazywane w charakterze informacyjnym urzędnikom europejskim przez właściwe służby organu powołującego, nie mają charakteru aktów przyznających uprawnienia adresatom (wyrok Trybunału z dnia 28 maja 1970 r. w sprawach połączonych 19/69, 20/69, 25/69 i 30/69 Richez-Parise i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 325, pkt 18–20). Wspomniane orzecznictwo znajduje zastosowanie, *mutatis mutandis*, w niniejszej sprawie.

73 W czwartej kolejności prawdą jest, że na posiedzeniu w dniu 1 kwietnia 2009 r. Prezydium nie tylko przyjęło decyzję z tego dnia, lecz również w imieniu Parlamentu zobowiązało się zagwarantować „posłom należącym do systemu emerytalnego możliwość pobierania uzupełniających świadczeń emerytalnych nabytych w ramach funduszu po wyczerpaniu wszystkich jego środków oraz że w ten sam sposób cały kapitał pozostały w funduszu po wypłaceniu wszystkich świadczeń emerytalnych zostanie przeniesiony do Parlamentu Europejskiego”. Tym niemniej oczywiste jest, że celem tego zobowiązania jest jedynie zagwarantowanie posłom, w prawdopodobnym przypadku wyczerpania środków funduszu emerytalnego przed wypłatą wszystkich świadczeń emerytalnych zgromadzonych przez członków, nabytych przez nich uprawnień emerytalnych. Tymczasem, jak stwierdzono w pkt 46–51 powyżej, szczególne sposoby wypłaty świadczeń nie stanowią praw nabytych, co oznacza, że zobowiązanie Parlamentu z dnia 1 kwietnia 2009 r. nie mogło spowodować powstania uzasadnionych oczekiwań skarżącego.

- 74 Wreszcie fragment noty Sekretarza Generalnego Parlamentu z dnia 24 listopada 2005 r., przytoczony w pkt 52 powyżej, na który skarżący sam się powołał, wyraźnie wskazuje na możliwość, że zmiana przepisów regulujących uzupełniający system emerytalny może mieć wpływ na uzupełniające uprawnienia emerytalne posłów nadal sprawujących urząd, w tym skarżącego. Wynika z tego, że informacje, które skarżący otrzymał od administracji, w żadnym razie nie mogły być spójne co do tego, że szczególne sposoby wypłaty świadczeń stanowiły nabyte przez niego prawa.
- 75 Z powyższego wynika, że informacje, na które powołuje się skarżący, nie były dokładne, bezwarunkowe i spójne w rozumieniu orzecznictwa przywołanego w pkt 69 powyżej i tym samym nie pozwalają na wykazanie w niniejszej sprawie naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań.
- 76 W konsekwencji zarzut oparty na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań i tym samym cały zarzut pierwszy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności

W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu zasady równego traktowania

- 77 Skarżący podnosi, że wcześniejsza decyzja Prezydium z dnia 9 marca 2009 r. jest dyskryminująca, w zakresie w jakim uchyla możliwość wypłaty części świadczeń emerytalnych w formie kapitału, nie wprowadzając przepisów przejściowych. W tym

względnie skarżący powołuje się na dwa przykłady dotyczące zmian we wspólnotowych systemach emerytalnych, w przypadku których Rada przewidziała przepisy przejściowe nie tylko w zakresie nabywania nowych uprawnień, lecz również w zakresie warunków przechodzenia na emeryturę.

78 Parlament nie zgadza się z tymi argumentami.

79 W świetle utrwalonego orzecznictwa naruszenie zasady równości następuje w sytuacji, gdy dwie kategorie osób, których sytuacja faktyczna i prawna nie różni się w istotny sposób, traktuje się odmiennie albo gdy sytuacje odmiennie są traktowane w identyczny sposób (wyroki Sądu: z dnia 15 marca 1994 r. w sprawie T-100/92 La Pietra przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-83 i II-275, pkt 50; a także z dnia 16 kwietnia 1997 r. w sprawie T-66/95 Kuchlenz-Winter przeciwko Komisji, Rec. s. II-637, pkt 55; zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie T-251/02 E przeciwko Komisji, Zb.Orz.SP s. I-A-359 i II-1643, pkt 123).

80 Należy w tym względzie zauważyć, że decyzja Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. w identyczny sposób dotyczy wszystkich posłów lub byłych posłów, którzy należą do uzupełniającego systemu emerytalnego. Sytuacja faktyczna i prawna wszystkich posłów, którzy przeszli na emeryturę po wejściu w życie wspomnianej decyzji, nie różni się bowiem istotnie od siebie i są oni traktowani identycznie.

81 Tymczasem skarżący porównuje zmiany wprowadzone w uzupełniającym systemie emerytalnym posłów ze zmianami wprowadzonymi w systemie emerytalnym urzędników europejskich w następstwie wejścia w życie rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 723/2004 z dnia 22 marca 2004 r. zmieniającego Regulamin pracownicy urzędników Wspólnot Europejskich i Warunki zatrudnienia innych pracowników

Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 124, s. 1) oraz ze zmianami wprowadzonymi w systemie emerytalnym członków Komisji Europejskiej i członków sądów wspólnotowych w następstwie wejścia w życie rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1292/2004 z dnia 30 kwietnia 2004 r. zmieniającego rozporządzenie nr 422/67/EWG, nr 5/67/Euratom określające uposażenie przewodniczącego i członków Komisji oraz prezesa, sędziów, rzeczników generalnych oraz sekretarza Trybunału Sprawiedliwości oraz prezesa, członków i sekretarza Sądu Pierwszej Instancji (Dz.U. L 243, s. 23). Skarżący zamierza w ten sposób wykazać, że względem niego, podobnie jak w przypadku osób, których dotyczyły wspomniane rozporządzenia, powinny być mieć zastosowanie przepisy przejściowe.

82 Sytuacja skarżącego nie jest jednak porównywalna z sytuacją osób, których dotyczyły powołane przez niego rozporządzenia. Po pierwsze bowiem, jeśli chodzi o zmiany wprowadzone w systemie emerytalnym urzędników europejskich, skarżący odwołuje się jedynie do faktu podwyższenia ich wieku emerytalnego, czego dokonano rozporządzeniem nr 723/2004. W tym względzie wystarczy przypomnieć, że jak wynika z pkt 34 powyżej, ani podwyższenie wieku emerytalnego, ani uchylenie możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przewidziane w decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. nie stanowią przedmiotu niniejszej skargi. A zatem skarżący znajduje się w sytuacji odmiennej do przywołanej przez niego sytuacji urzędników europejskich i nie powinien w związku z tym wysuwać argumentów dotyczących ich odmiennego traktowania.

83 Po drugie, jak wynika z przywołanego w skardze art. 1 ust. 5 rozporządzenia nr 1292/2004, zmiany wprowadzone w systemie emerytalnym członków Komisji i sądów Unii polegały na obniżeniu stopy kumulacji uprawnień emerytalnych i w konsekwencji na obniżeniu wymiaru emerytury, o którą osoby te będą mogły się ubiegać. Uchwalone w tym względzie przepisy przejściowe utrzymały w mocy stopę kumulacji uprawnień emerytalnych członków rzeczonych instytucji, którzy pełnili swój urząd w dniu 1 kwietnia 2004 r. W niniejszej sprawie natomiast decyzja Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 nie zmienia ani wymiaru emerytury skarżącego, ani stopy kumulacji uprawnień emerytalnych. Uchylenie możliwości otrzymania części emerytury w formie kapitału odbiera bowiem jedynie pewien sposób wypłaty świadczeń, nie mając

wpływu na wartość aktuarialną świadczeń, o wypłatę których mogą ubiegać się posłowie należący do uzupełniającego systemu emerytalnego.

- 84 W tym względzie Parlament podnosi, a skarżący nie kwestionuje, że początkowo uważano, iż możliwość wypłaty części świadczeń emerytalnych w formie kapitału będzie in abstracto finansowo neutralna w porównaniu do wypłacania emerytury w całości w formie miesięcznych świadczeń. Nadto neutralność aktuarialna tego szczególnego sposobu wypłaty została również podkreślona w informacji podanej do wiadomości członkom uzupełniającego systemu emerytalnego, sporządzonej w dniu 27 kwietnia 2001 r. przez stowarzyszenie, zatytułowanej „Objaśnienie C” (zob. pkt 71 powyżej), na którą powołał się sam skarżący. Omawiany fragment na następujące brzmienie:

„Należy również pamiętać, że wcześniejsza emerytura i kwota ryczałtowa zostały wyliczone przy założeniu, że będą one dla funduszu neutralne finansowo. Innymi słowy, chociaż skorzystanie przez pewnych członków z tej możliwości może dla nich oznaczać »zysk« – np. dla tych, którzy skorzystali z możliwości »wcześniejszej emerytury« lub »kwoty ryczałtowej«, a następnie przedwcześnie zmarli – każda lub obie z tych możliwości będą oznaczać »stratę« dla pozostałych członków, których długość życia będzie wyjątkowo długa”.

- 85 W związku z tym element ten należy traktować jako fakt pozostający poza sporem, którego Sąd nie jest zmuszony samodzielnie analizować. Należy zatem wyjść z założenia, że obniżenie rocznego wymiaru emerytury, przy założeniu, że jej część wypłacana jest w formie kapitału, który wynika z tabeli znajdującej się w art. 4 ust. 4 przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r., przekłada się dokładnie na wartość aktuarialną wypłaconego kapitału. Należy w tym względzie zauważyć, że założenie to jest zasadne niezależnie od wieku posła, gdyż wspomniana tabela zmienia wysokość wypłacanego

kapitału w zależności od wieku posła w momencie przejścia na emeryturę, uwzględniając tym samym jego indywidualną średnią spodziewaną długość życia.

- 86 Wynika z tego, że inaczej niż w przypadku zmian w systemach emerytalnych członków Komisji i sądów Unii wprowadzonych rozporządzeniem nr 1292/2004 zmiany w uzupełniającym systemie emerytalnym posłów wprowadzone w następstwie wejścia w życie decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. nie wpływają na wartość aktuarialną emerytury, której mogą spodziewać się członkowie tego systemu.
- 87 A zatem, ponieważ posłowie z jednej strony i członkowie Komisji i sądów Unii z drugiej strony znajdują się w sytuacji faktycznej i prawnej istotnie odmiennie w zakresie wpływu wprowadzonych zmian na wartość aktuarialną ich uprawnień emerytalnych, mogli oni zostać potraktowani odmiennie w odniesieniu do przyjęcia przepisów przejściowych.
- 88 W tym kontekście należy również oddalić argument skarżącego, podniesiony w ramach zarzutu pierwszego, jakoby wykonywanie przez Parlament uprawnień dyskrecjonalnych, zakładając, że istnienie takowych zostanie wykazane, stanowiło nadużycie, mając na uwadze brak przepisów przejściowych. Jak bowiem wynika z przeprowadzonej powyżej analizy, z jednej strony skarżący nie może powoływać się na prawa nabyte w chwili wejścia w życie decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. (zob. pkt 46 powyżej), a z drugiej strony uchylenie możliwości wypłaty świadczeń emerytalnych w formie kapitału nie miało wpływu na wartość aktuarialną emerytury, której może oczekiwać (zob. pkt 86 powyżej).
- 89 W związku z powyższym zarzut oparty na naruszeniu zasady równego traktowania należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności

- 90 Skarżący podnosi, że zaskarżona decyzja w sposób nieproporcjonalny narusza jego interesy. Skarżący twierdzi, że można było zmniejszyć odsetek emerytury wypłacanej w formie kapitału, nie zaś całkowicie uchylać tę możliwość, i nie spowodowałoby to problemów związanych z finansowaniem funduszu. Skarżący domaga się też od Parlamentu przedstawienia mu dokładnych danych dotyczących liczby posłów do Parlamentu, byłych posłów oraz uprawnionych członków ich rodzin, których dotyczą decyzje Prezydium z dnia 9 marca i 1 kwietnia 2009 r.
- 91 Na początku należy przypomnieć, że zgodnie z zasadą proporcjonalności zgodność z prawem regulacji wspólnotowej uzależniona jest od warunku, by wprowadzane przez nią środki były właściwe do realizacji uzasadnionych celów i nie wykraczały poza to, co konieczne do ich osiągnięcia, przy założeniu, że w razie możliwości wyboru pomiędzy kilkoma odpowiednimi środkami należy co do zasady zastosować środek najmniej dolegliwy (wyrok Sądu z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie T-162/94 NMB France i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-427, pkt 69).
- 92 Ponadto według ogólnej zasady prawa wspólnotowego zgodność aktu z prawem należy oceniać na podstawie okoliczności prawnych i faktycznych istniejących w chwili jego wydania (zob. postanowienie Prezesa Trybunału z dnia 30 października 2003 r. w sprawach połączonych T-125/03 R i T-253/03 R Akzo Nobel Chemicals i Akros Chemicals przeciwko Komisji, Rec. s. II-4771, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 17 maja 2001 r. w sprawie C-449/98 P IECC przeciwko Komisji, Rec. s. I-3875, pkt 87; a także wyrok Sądu z dnia 12 grudnia 2000 r. w sprawie T-296/97 Alitalia przeciwko Komisji, Rec. s. II-3871, pkt 86). W związku z tym, niezależnie od argumentów, które skarżący podniósł na rozprawie, przy ocenie proporcjonalności środków przyjętych w ramach decyzji Prezydium z dnia kwietnia

2009 r. nie można uwzględnić ewentualnego przyszłego wzrostu aktywów funduszu uzupełniających świadczeń emerytalnych.

— W przedmiocie zasadności zamierzonego celu

⁹³ Co się tyczy zasadności zamierzonego celu Prezydium, uchwalając decyzję z dnia 1 kwietnia 2009 r., wskazało cztery cele, które zamierzało zrealizować, a konkretnie:

— zagwarantowanie, że posłowie, którzy odprowadzali składki do uzupełniającego dobrowolnego systemu emerytalnego będą otrzymywać świadczenia z tego systemu;

— uniknięcie w razie możliwości wszelkich konsekwencji finansowych dla podatników europejskich;

— zagwarantowanie, że wszelkie koszty zostaną rozłożone w sposób sprawiedliwy, z należyтым uwzględnieniem konieczności wyjaśnienia tej decyzji opinii publicznej;

— utrzymanie w razie możliwości płynności funduszy emerytalnych.

⁹⁴ Należy zauważyć, że w ramach wykonywania swoich uprawnień w zakresie regulowania uzupełniającego systemu emerytalnego (zob. pkt 64 powyżej) Parlament miał prawo realizować te cele.

— W przedmiocie odpowiedniego charakteru podjętych środków w stosunku do realizacji zamierzonego celu

⁹⁵ Co się tyczy odpowiedniego charakteru podjętych środków w stosunku do realizacji zamierzonego celu, należy przypomnieć sytuację ekonomiczną funduszu emerytalnego na początku 2009 roku, w szczególności tę, która została opisana w pkt 4–6 noty Sekretarza Generalnego Parlamentu z dnia 1 kwietnia 2009 r. skierowanej do członków Prezydium, jak również w motywie pierwszym i drugim decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r. Sytuacja ta polegała na istotnym pogorszeniu stanu funduszu emerytalnego z powodu trwającego kryzysu finansowego i gospodarczego, a także na perspektywie, że po wejściu w życie statutu pośła w lipcu 2009 r., z powodu zaprzestania opłacania składek przez członków oraz niewystarczających wyników inwestycyjnych, dostępne zasoby gotówkowe funduszu mogą okazać się z początkiem 2010 r. niewystarczające, aby nadal mógł on wypełniać swoje zobowiązania związane z wypłacaniem świadczeń emerytalnych.

⁹⁶ W szczególności wartość aktywów funduszu od końca 2006 r. do początku 2009 r. odnotowała spadek w wysokości 28,3%, co obrazuje poniższa tabela:

	31/12/2006	30/06/2007	30/06/2008	30/09/2008	31/12/2008	28/02/2009
Wartość aktywów (EUR)	202 153 585	218 083 135	189 406 299	180 628 488	159 047 636	144 973 916

⁹⁷ Podobnie wskaźnik pokrycia należnych świadczeń emerytalnych, który w dniu 30 czerwca 2007 r. wynosił 92%, w dniu 31 grudnia 2008 r. wynosił już tylko 63%.

- 98 Ponadto zgodnie z notą Sekretarza Generalnego Parlamentu z dnia 1 kwietnia 2009 r. koszt związany z wypłatą świadczeń szacowany był na 1 000 000 EUR miesięcznie od początku sierpnia 2009 r. W ramach odpowiedzi na pisemne pytania Sądu Parlament stwierdził, że na dzień 1 kwietnia 2009 r. szacowano, iż 105 posłów należących do uzupełniającego systemu emerytalnego zacznie pobierać świadczenia emerytalne w drugiej połowie 2009 roku. Liczba ta została ustalona z uwzględnieniem wyłącznie tych członków, którzy w drugiej połowie 2009 r. powinni osiągnąć wiek 60 lat, oraz biorąc pod uwagę średni wskaźnik odnawialności składu posłów, który wynosił 50%. Jeżeli wszyscy ze 105 posłów zechcieliby otrzymać 25% swoich uzupełniających świadczeń emerytalnych w formie wypłaty kapitału, oznaczałoby to dla funduszu dodatkowy koszt w wysokości ok. 7 900 000 EUR, co, mając na względzie niski stan dostępnych zasobów gotówkowych, zmusiłoby go do sprzedaży części jego aktywów po cenie mocno zaniżonej wskutek kryzysu. W tym względzie ze sprawozdań dotyczących płynności funduszu emerytalnego z dnia 28 lutego 2009 r. dostarczonych przez Parlament wynika, że skumulowana wartość środków płynnych stowarzyszenia i SICAV, czyli środków dostępnych natychmiast bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów, na pokrycie bieżących zobowiązań, wynosiła na ten dzień ok. 5 000 000 EUR.
- 99 Należy zauważyć, że przedstawione przez Parlament wyliczenia i prognozy są wiarygodne. W szczególności podana przez niego całkowita kwota w wysokości 7 900 000 EUR, przy założeniu, że wszyscy ze 105 posłów, którzy mogliby rozpocząć pobieranie świadczeń emerytalnych w drugiej połowie 2009 roku, wystąpiliby o wypłatę 25% należnych im świadczeń w formie kapitału, wydaje się być realistyczna. Kwota ta odpowiada bowiem średniej kwocie 75 250 EUR przypadającej na członka i jest zbliżona do kapitału w wysokości nieznacznie przekraczającej 81 400 EUR, którego wypłaty mógłby domagać się skarżący na podstawie czterech przepisów z dnia 12 czerwca 1990 r. uchylonych decyzją Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r.
- 100 W świetle powyższego jasne jest, że decyzja Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r., a w szczególności uchylenie możliwości otrzymywania świadczeń emerytalnych częściowo w formie wypłaty kapitału, mogło w bezpośredniej przyszłości zapobiec kryzysowi płynności funduszu emerytalnego, konieczności sprzedaży aktywów na

niekorzystnych warunkach oraz istotnej utracie zysków. Tym samym wspomniana decyzja realizowała czwarty cel, o którym była mowa w pkt 93 powyżej. Ponadto przyjęcie tego środka mogło przynajmniej pomóc w realizowaniu trzech pozostałych celów, mimo że z pewnością nie wystarczyło do ich osiągnięcia. W każdym razie środek ten nie wykraczał poza to, co konieczne do osiągnięcia tych celów, w myśl orzecznictwa przywołanego w pkt 91 powyżej.

¹⁰¹ Skarżący, choć ogólnie nie zakwestionował sytuacji ekonomicznej funduszu emerytalnego opisanej w pkt 95–98 powyżej, podnosi trzy argumenty, których celem jest podważenie konieczności podjęcia środków przewidzianych w decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r.

¹⁰² W pierwszej kolejności skarżący powołuje się na opinię aktuarialną Parlamentu, wyrażoną w opracowaniu spółki doradców aktuarialnych. W opracowaniu tym, sporządzonym na zamówienie Parlamentu w listopadzie 2007 r., analizie poddano sytuację finansową funduszu emerytalnego, uwzględniając wpływ wejścia w życie statutu pośła na początku 2009 r. Punkt 4 streszczenia tego opracowania ma następujące brzmienie:

„Współczynniki przeliczeniowe zastosowane dla przypadku wypłaty w formie kapitału w porównaniu z odpowiednimi współczynnikami przeliczeniowymi znajdującymi się w tabeli odnoszącej się do Zjednoczonego Królestwa, podzielone przez cztery, wynoszą prawie zero. Jeżeli członek funduszu po osiągnięciu wieku emerytalnego wybierze wypłatę kapitału, w żaden sposób nie wpłynie to na brak możliwości finansowania oraz nie wpłynie na wysokość składek odprowadzanych przez Parlament Europejski i jego członków”.

¹⁰³ W tym względzie należy zauważyć, że opracowanie to zostało ukończone w listopadzie 2007 r., na podstawie danych aktualnych na dzień 30 czerwca 2007 r. W opracowaniu wyraźnie wskazano, że opiera się ono na założeniach, które najprawdopodobniej

mogą ulec zmianie w zależności od przyszłego rozwoju sytuacji. Przykładowo autorzy opracowania wychodzą z założenia, opartego na prognozie na podstawie rozwoju sytuacji przed dniem 30 czerwca 2007 r., zgodnie z którym roczna stopa zwrotu aktywów funduszy wyniesie 6,99%. Tymczasem, jak wynika z tabeli przytoczonej w pkt 96 powyżej, wartość aktywów w okresie od dnia 30 czerwca 2007 r. do dnia 28 lutego 2009 r. stale malała, co oznacza że założenia dotyczące stopy zwrotu były nieprawdziwe w porównaniu do rzeczywistej sytuacji.

- 104 A zatem wnioski wynikające z opracowania aktuarialnego, oparte na rażąco nieaktualnych danych oraz na założeniach, które w odniesieniu do dnia 1 kwietnia 2009 r. okazały się błędne, pozostają bez znaczenia jeśli chodzi o sytuację finansową uzupełniającego funduszu emerytalnego w chwili uchwalenia decyzji Prezydium z tego dnia. W szczególności w świetle sytuacji finansowej, która istniała w tym momencie, wnioski te nie mogą służyć podważeniu wstępnych wyliczeń sporządzonych w lutym 2009 r.
- 105 W związku z tym argument oparty na opinii wyrażonej przez autorów opracowania aktuarialnego należy oddalić.
- 106 W drugiej kolejności skarżący przedstawił na rozprawie protokół z posiedzenia rady nadzorczej SICAV z dnia 3 grudnia 2008 r. W pkt 10 tego protokołu, zatytułowanym „Sprawozdanie komitetu inwestycyjnego”, wskazano, co następuje:

„Zgłoszono i odnotowano, że po wyborach do Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2009 r. fundusz będzie musiał wypłacić z systemu ok. 6–7 mln EUR w formie kapitału tytułem nowych świadczeń emerytalnych. W konsekwencji [bank zarządzający funduszem] będzie musiał zagwarantować wystarczające środki gotówkowe, aby mógł zrealizować wnioski o wypłatę kapitału w sierpniu 2009 r.”

- 107 Zdaniem skarżącego z przywołanego fragmentu wynika, że podjęto kroki, aby zapewnić, że w sierpniu 2009 r., fundusz będzie dysponował środkami gotówkowymi wystarczającymi do realizacji wniosków o wypłatę w formie kapitału, których można oczekiwać od przechodzących na emeryturę członków uzupełniającego systemu emerytalnego.
- 108 Tymczasem, jak słusznie zauważył Parlament zarówno podczas rozprawy, jak i w swoich uwagach z dnia 8 kwietnia 2011 r., fragment przywołany w pkt 106 powyżej pokazuje co najwyżej, że zagwarantowanie dodatkowych środków gotówkowych było konieczne w celu realizacji przez fundusz emerytalny prognozowanych wniosków o wypłatę w formie kapitału w sierpniu 2009 r. oraz że należało w tym celu dokonać sprzedaży pewnych aktywów. Gdyby bowiem miało być inaczej, podkreślanie konieczności podjęcia tych kroków nie byłoby konieczne. Z fragmentu tego nie wynika natomiast, że uchylenie możliwości domagania się wypłaty części świadczeń emerytalnych w formie kapitału nie mogło pozwolić na uniknięcie przez fundusz emerytalny w 2009 r. sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach.
- 109 Argument oparty na protokole z posiedzenia rady nadzorczej SICAV z dnia 3 grudnia 2008 r. należy zatem oddalić, bez konieczności wypowiedzania się w przedmiocie dopuszczalności tego środka dowodowego.
- 110 W trzeciej kolejności skarżący podnosi, że wartość środków gotówkowych funduszu emerytalnego na dzień 28 lutego 2009 r. wynosiła ok. 8 000 000 EUR, nie zaś ok. 5 000 000 EUR, jak twierdzi Parlament (zob. pkt 97 powyżej). W tym względzie z jednej strony skarżący przedstawił na rozprawie pełną wersję sprawozdania z wartości aktywów funduszu emerytalnego z dnia 28 lutego 2009 r. (zwanego dalej „sprawozdaniem 02/2009”), które obejmuje sprawozdania z środków gotówkowych dostarczone przez Parlament (zob. pkt 97 powyżej). Zdaniem skarżącego sprawozdanie 02/2009 potwierdza, że środki gotówkowe SICAV wynosiły 6 921 988 EUR, nie zaś 3 869 848,69 EUR wskazane w sprawozdaniu przedstawionym przez Parlament. Z drugiej strony skarżący dołączył do swych uwag z dnia 25 maja 2011 r. korespondencję

elektroniczną z marca 2011 r. Pierwsza wiadomość elektroniczna została wysłana w dniu 30 marca 2011 r. przez członka komitetu inwestycyjnego funduszu emerytalnego do administratora funduszu emerytalnego i zawierała w szczególności następujący fragment:

„Całkowita wartość środków gotówkowych na koniec lutego 2009 r. wynosiła ok. 8 mln EUR:

Gotówka Sicav 6885045EUR (wraz z 3 869 848EUR (strona 11 pakietu 2009 02 27 NAV)

Gotówka stowarzyszenia 1172163EUR”.

- ¹¹¹ W tym względzie, po pierwsze, co się tyczy argumentu skarżącego, jakoby przy obliczaniu środków gotówkowych SICAV należało uwzględnić kwotę 6 921 988 EUR wskazaną na końcu rubryki „CASH amount” (gotówka w kasie) tabeli zatytułowanej „Asset distribution” (podział aktywów) zawartej w sprawozdaniu 02/2009, należy stwierdzić, że jak zauważył Parlament na rozprawie, nie ulega wątpliwości, że kwota ta nie odnosi się do środków SICAV dostępnych w trybie natychmiastowym, lecz do kwot, które stowarzyszenie to posiadało w różnych walutach na lokatach i z których nie można zatem skorzystać w trybie natychmiastowym bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów. Gdyby bowiem miało być inaczej, należałoby oczekiwać, że kwoty te zostaną ujęte w sprawozdaniu SICAV ze środków gotówkowych, stanowiącym część sprawozdania 02/2009. Należy zatem uznać, przeciwnie do tego, co podnosi skarżący, że kwota 3 869 848,69 EUR, wskazana w tym SICAV ze środków gotówkowych, stanowi część kwoty 6 921 988 EUR ujętej na końcu rubryki „CASH amount” tabeli zatytułowanej „Asset distribution”.

- 112 Po drugie, jakkolwiek wartość środków gotówkowych stowarzyszenia wskazana w wiadomości elektronicznej z dnia 30 marca 2011 r., przywołanej w pkt 110 powyżej, w kwocie 1 172 163 EUR odpowiada wartości ujętej w sprawozdaniu 02/2009, kwota 6885045 EUR wskazana tytułem środków gotówkowych SICAV nie odpowiada żadnym danym znajdującym się w sprawozdaniu 02/2009. Mając na względzie, że strony nie zakwestionowały materialnej prawidłowości kwot ujętych w sprawozdaniu 02/2009 w wersji przedstawionej na rozprawie przez skarżącego oraz wobec braku jakichkolwiek innych wyjaśnień ze strony skarżącego co do podstawy obliczenia kwoty 6 885 045 EUR oraz co do powodu, dla którego kwota miałaby być bardziej istotna niż dane zawarte w sprawozdaniu 02/2009, informacje zawarte we wspomnianej wiadomości elektronicznej nie pozwalają na podważenie ustaleń zawartych w pkt 98 powyżej co do wartości środków gotówkowych funduszu emerytalnego na dzień 28 lutego 2009 r.
- 113 Po trzecie, należy stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzi skarżący w swoich uwagach z dnia 25 maja 2011 r., wysokość składek odprowadzonych przez Parlament za luty 2009 r., podobnie jak wysokość składek członków funduszu emerytalnego odprowadzonych za ten miesiąc, zostały ujęte w rubryce „Contributions” (składki) sprawozdania ze środków gotówkowych stowarzyszenia, które stanowi część sprawozdania 02/2009.
- 114 Argumenty oparte na sprawozdaniu 02/2009 oraz dowody przedstawione przez skarżącego w załączniku do jego uwag z dnia 25 maja 2011 r. należy więc oddalić, bez konieczności wypowiedzania się w przedmiocie ich dopuszczalności jako środków dowodowych.

— W przedmiocie wyboru jak najmniej dolegliwego środka

- 115 Co się w końcu tyczy wyboru jak najmniej dolegliwego środka, skarżący podnosi, że całkowite uchylenie możliwości otrzymania przez członków uzupełniającego systemu emerytalnego części ich emerytury w formie wypłaty kapitału jest nieproporcjonalne,

skoro można było ewentualnie zmniejszyć odsetek emerytury, która mogłyby zostać wypłacone w formie kapitału wcześniej lub ryczałtowo.

- 116 W tym względzie należy zauważyć, że przybliżone wyliczenia przedstawione w pkt 98 powyżej zakładają, że każdy spośród 105 byłych posłów, którzy należeli do uzupełniającego systemu emerytalnego uprawnionych do rozpoczęcia pobierania należnych mu świadczeń w drugiej połowie 2009 r. może zdecydować się na wypłatę w maksymalnej wysokości, tj. w wysokości 25%, swoich świadczeń emerytalnych w formie kapitału. Prawdą jest w związku z tym, że kwoty te odnosiły się do najgorszego możliwego scenariusza oraz że istotnie istniała możliwość, że rzeczywiste wydatki funduszu w drugiej połowie 2009 r. będą niższe. Mimo to takiego scenariusza nie można było całkowicie wykluczyć. Ponadto w sytuacji ekonomicznej funduszy emerytalnej, takiej, jaka została opisana powyżej, należało wykazać się przezornością i zagwarantować maksymalnie wysoką płynność krótkoterminową funduszu. Jest to tym istotniejsze, jeśli weźmie się pod uwagę okoliczność opisaną w pkt 100 powyżej, że podjęte środki były w rzeczywistości niewystarczające, by zrealizować trzy z czterech zamierzonych celów, a w szczególności cel drugi, polegający na uniknięciu w razie możliwości wszelkich konsekwencji finansowych dla podatników europejskich. W tym kontekście należy przypomnieć, że uchylenie możliwości wypłaty świadczeń w formie kapitału było neutralne z aktuarialnego punktu widzenia. Natomiast pozostałe środki, które można by rozważyć, takie jak obniżenie wysokości świadczeń emerytalnych lub podwyższenie wysokości składek, które z pewnością w większym stopniu przybliżyłyby lub nawet pozwoliły na osiągnięcie trzech pozostałych celów, oznaczałyby obniżenie wartości aktuarialnej świadczeń, których mogli oczekiwać członkowie funduszu. W konsekwencji uchylenie szczególnych sposobów wypłaty świadczeń, a w szczególności możliwości wypłaty ich części w formie kapitału, stanowiło środek najmniej dolegliwy dla członków uzupełniającego systemu emerytalnego.
- 117 Z powyższego wynika, że uchylenie możliwości wypłaty świadczeń emerytalnych w formie kapitału było zgodne z zasadą proporcjonalności.

118 W związku z tym zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu art. 29 przepisów ZKDP

119 Skarżący twierdzi, że Prezydium naruszyło art. 29 przepisów ZKDP, gdyż nie skonsultowało się z Sekretarzem Generalnym Parlamentu i Kolegium Kwestorów Parlamentu przed uchwaleniem decyzji z dnia 1 kwietnia 2009.

120 Na wstępie należy przypomnieć art. 29 przepisów ZKDP, który stanowi, że „[k]westorzy i Sekretarz Generalny czuwają, zgodnie z wytycznymi Przewodniczącego, nad interpretacją i prawidłowym stosowaniem [przepisów ZKDP]”.

121 Z brzmienia art. 29 jasno wynika, że dotyczy on jedynie interpretacji i stosowania przepisów ZKDP, nie zaś ich zmian. Ponadto, jak stwierdzono w pkt 64 powyżej, Prezydium było uprawnione do dokonywania zmian w przepisach ZKDP.

122 Należy również zauważyć, że jak wynika z noty Sekretarza Generalnego Parlamentu z dnia 1 kwietnia 2009 r., decyzja z dnia 1 kwietnia 2009 r. została uchwalona przez Prezydium, na wniosek tegoż Sekretarza Generalnego, oraz że na podstawie art. 21 ust. 2 regulaminu Parlamentu w brzmieniu obowiązującym w chwili wystąpienia zdarzeń będących przedmiotem niniejszej sprawy kwestorzy uczestniczyli w posiedzeniach Prezydium z głosem doradczym.

123 W związku z powyższym trzeci zarzut skarżącego należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na naruszeniu zasady dobrej wiary przy wykonywaniu umów

124 Skarżący, opierając się na istnieniu stosunku umownego między nim i Parlamentem, podnosi, że decyzje Prezydium z dnia 9 marca oraz z dnia 1 kwietnia 2009 są nie tylko całkowicie zależne od woli jednej strony, lecz również są równoznaczne z zerwaniem umowy. Skarżący dodaje, że niezależnie od tego, że źródło jego uprawnień miało charakter umowny, Sąd pozostaje właściwy dla dokonania oceny zgodności z prawem zaskarżonej decyzji, którą można oddzielić od umowy wiążącej go z Parlamentem.

125 Zarzut ten opiera się na założeniu, że stosunki łączące skarżącego z Parlamentem mają charakter umowny. Tymczasem, jak stwierdzono w pkt 58–61 powyżej, stosunki te wpisują się w ramy stosunku regulaminowego łączącego skarżącego z Parlamentem i tym samym należą do sfery uprawnień publicznych, którymi Parlament dysponuje w celu wykonywania swoich zadań traktatowych.

126 W konsekwencji zarzut czwarty należy oddalić.

127 Ponieważ wszystkie zarzuty, które skarżący podniósł na poparcie zarzutu niezgodności z prawem decyzji Prezydium z dnia 1 kwietnia 2009 r., zostały oddalone, zarzut niezgodności z prawem również należy oddalić. W związku z tym decyzja z dnia 1 kwietnia 2009 r. stanowiła ważną podstawę prawną zaskarżonej decyzji. Tym samym w świetle stwierdzenia zawartego w pkt 30 powyżej skargę należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

¹²⁸ Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrał sprawę, należy zgodnie z żądaniem Parlamentu obciążyć go kosztami.

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba)

orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje oddalona.**

- 2) John Robert Purvis zostaje obciążony kosztami postępowania.**

Pelikánová

Jürimäe

Van der Woude

Podpisy

Spis treści

Ramy prawne	II - 7240
Okoliczności powstania sporu	II - 7248
Przebieg postępowania i żądania stron	II - 7249
Co do prawa	II - 7250
1. W przedmiocie konsekwencji niniejszego wyroku	II - 7250
2. Co do istoty	II - 7251
W przedmiocie podniesionych czterech zarzutów oraz zarzutu niezgodności z prawem	II - 7251
W przedmiocie zakresu zarzutu niezgodności z prawem	II - 7252
W przedmiocie zarzutu pierwszego	II - 7255
W przedmiocie części pierwszej, opartej na naruszeniu praw nabytych	II - 7255
W przedmiocie części drugiej, opartej na naruszeniu zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań	II - 7260
— W przedmiocie części opartej na naruszeniu zasady pewności prawa	II - 7260
— W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań	II - 7264
W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności	II - 7267
W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu zasady równego traktowania	II - 7267
	II - 7285

W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności ...	II - 7272
— W przedmiocie zasadności zamierzonego celu	II - 7273
— W przedmiocie odpowiedniego charakteru podjętych środków w stosunku do realizacji zamierzonego celu	II - 7274
— W przedmiocie wyboru jak najmniej dolegliwego środka	II - 7280
W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu art. 29 przepisów ZKDP	II - 7282
W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na naruszeniu zasady dobrej wiary przy wykonywaniu umów	II - 7283
W przedmiocie kosztów	II - 7284